

MLADINSKA KNJIŽEVNOST MED LITERARNO VEDO IN KNJIŽEVNO DIDAKTIKO

Igor Saksida: Mladinska književnost med literarno vedo in književno didaktiko. Maribor, Založba Obzorja, 1994.

Sklop besedil Igorja Saksida o teoretičnih vprašanjih književnosti za mladino vsebuje temeljno gradivo za študij tega predmeta: terminologijo in vprašanja, povezana s problemi poimenovanj, teorijo in tipologijo predmeta, razvoj znanosti o mladinski književnosti v Sloveniji ter naposled tudi obsežen prispevek k raziskavam področja metodologije preučevanja mladinske književnosti.

Avtor pregledno in kritično pretehta dosedanje raziskave, posebej po zvrsteh (poezija, proza, dramatika) in po oblikovnih kriterijih, pri čemer se analitično dotakne tudi različnih postopkov pri povezovanju mladinske književnosti z drugimi strokami (psihološki, pedagoški vidik). Posebno pozornost posveti ontološkim in fenomenološkim pogledom na mladinsko književnost in s tem odpira vprašanja etike, vzgojnosti, estetike in vrednotenja.

Kot posebno zanimivo izhodišče si je avtor izbral pojav žanrskega prenosa, v katerem vidi potrditev svojih tez o povezanosti in specifičnosti morfoloških značilnosti mladinske književnosti v odnosu do „književnosti za odrasle“.

Avtorjev individualni pristop je posebno viden pri podajanju tipologije in aksiologije mladinske književnosti: ugotavlja posebne tipe v slovenski mladinski poeziji (ki je njegovo najljubše področje, kar se vidi tudi v vsebinski polnosti in slogovni živahnosti poglavij, ki obravnavajo poezijo).

Teoretične predstavitve glavnih vprašanj o mladinski književnosti je v odnosu do literarnega gradiva realiziral v poglavjih o poeziji Srečka Kosovela, ki je prva tovrstna predstavitev pesnika kot pesnika mladinske poezije, o poeziji za otroke Lili Novy in Nika Grafenauerja, pri čemer mladinsko poezijo treh avtorjev povezuje z njihovim celotnim pesniškim in miselnim ustvarjanjem.

Besedilo o mladinski književnosti zaokrožajo temeljite in premišljene raziskave in nova spoznanja o vrednotenju mladinske književnosti, o razsežnostih trivialnega v njej, pri čemer avtor postopno prehaja v področje perceptivnega in didaktičnega pri obravnavanju predmeta.

Glede na intenziteto, s katero Saksida razmišlja o vprašanjih, je jasno vidno, da njegovo delo združuje znanje in navdušenje. Tako so tudi avtorjeva spoznanja o bralni kulturi in o funkciji branja (zаметki tipologije branja) zelo dragocen prispevek, še posebej ustrezno pomemben v sedanjem času.

Zaradi raznovrstnosti in vsestranskosti pristopa k predmetu je besedilo Igorja Saksida namenjeno študijskim potrebam vseh, ki se ukvarjajo s književnostjo, in vsem, ki delajo v pedagoških poklicih in pri tem uporabljajo (ali posredujejo) literarna besedila za otroke.

Avtorjev način podajanja kaže živahnost osebnega pristopa ter povezano podajanje dosedanjih raziskav in novih, osebnih pogledov na vprašanje mladinske književnosti.

Helga Glušič